

Ю.О. ПРИХОДЬКО

**ПРАКТИЧНА
ПСИХОЛОГІЯ
ВВЕДЕННЯ У ПРОФЕСІЮ**

ВИДАВНИЦТВО "КАРАВЕЛА"

Ю.О. Приходько

**ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ:
ВВЕДЕННЯ У ПРОФЕСІЮ**

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів*

Видання друге, доповнене

Київ «Каравела» 2010

ББК 88.8я73
П 47

Гриф надано
Міністерством освіти і науки України
(лист Ш.4/18-Г-508 від 22.02.2008р.)

Рецензенти:

В.І. Бондар,

доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АГІН України,
директор Інституту педагогіки і психології
Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова

О.І. Бондарчук,

доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології
Університету менеджменту освіти АГІН України

Т.В. Говорун,

доктор психологічних наук, професор, провідний науковий
співробітник Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України

Л.В. Долинська,

кандидат психологічних наук, професор, завідувач
кафедри психології Інституту філософської освіти і науки
Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Приходько Ю.О.

П 47 Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник.
2-е вид. - К.: Каравела, 2010. - 232 с.

ISBN 978-966-2229-03-5

У навчальному посібнику розкрито історію становлення практичної психології та сфери її застосування у наш час. Охарактеризовано зміст усіх видів психологічної допомоги: психологічної профілактики, психологічної діагностики, психологічного консультування, психологічної корекції, психологічної терапії. Особливу увагу приділено діяльності практичного психолога у сфері освіти. Посібник знайомить читача з особистісними та професійними якостями практичного психолога, необхідними для успіху його діяльності. У додатках наведено нормативно-правові документи, які регламентують діяльність практичного психолога у сфері освіти.

Посібник адресований студентам, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр" за спеціальностями "Практична психологія" та "Психологія", а також викладачам та практичним психологам.

ББК 88.8я73

© Приходько Ю.О., 2010
ISBN 978-966-2229-03-5

© Видавництво «Каравела», 2010

ЗМІСТ

Передмова_7

Розділ 1. Практична психологія як галузь професійної діяльності	9
1.1. Професія психолога та її типи.....	9
1.2. Історія виникнення та розвитку практичної психології.....	12
1.3. Соціальна зумовленість розвитку практичної психології.....	14
1.4. Визначення практичної психології та її завдання.....	17
1.5. Структура практичної психології.....	20
Використана та рекомендована література.....	22
Розділ 2. Практичний психолог: вимоги до професійної підготовки та особистісних якостей	24
2.1. Професійний відбір як запорука успіху підготовки практичного психолога.....	24
2.2. Зміст та рівні професійної підготовки практичного психолога.....	26
2.3. Особистісні якості та професійні знання і вміння як визначальні чинники професіоналізму практичного психолога.....	28
2.4. Комунікативна та мовленнєва компетентності психолога.....	30
Використана та рекомендована література.....	33
Розділ 3. Основні сфери застосування практичної психології	34
3.1. Психологічна допомога сім'ї.....	34
3.2. Соціально-психологічний захист населення.....	37
3.3. Практична політична психологія.....	38
3.4. Військова та спортивна практична психологія.....	41
3.5. Юридична практична психологія.....	42
3.6. Практична психологія економіки та бізнесу.....	43
3.7. Медична практична психологія.....	44
Використана та рекомендована література.....	47

Розділ 4. Практична психологія у сфері шкільної освіти	48
4.1. Історія становлення і розвитку практичної психології освіти	48
4.2. Організаційні засади діяльності шкільного психолога	52
4.3. Завдання, зміст та форми роботи шкільного психолога	54
4.4. Обов'язки та права психолога освітнього закладу	60
Використана та рекомендована література	63
Розділ 5. Зміст та форми роботи психолога дошкільного навчального закладу	65
5.1. Напрями діяльності психолога дошкільного навчального закладу	65
5.2. Зміст роботи психолога з вихованцями дошкільного навчального закладу	66
5.3. Робота психолога з педагогічним колективом	68
5.4. Зміст та форми роботи психолога з батьками	70
Використана та рекомендована література	72
Розділ 6. Психологічна профілактика та психологічна просвіта як напрями діяльності психолога	73
6.1. Сутність психологічної профілактики та її спрямованість	73
6.2. Рівні психологічної профілактики	75
6.3. Завдання психопрофілактичної діяльності психолога	76
6.4. Зміст та напрями просвітницької та психопрофілактичної роботи психолога у закладах освіти	77
6.5. Профілактика комп'ютерної залежності	85
Використана та рекомендована література	87
Розділ 7. Психологічне консультування: форми, види та принципи здійснення	90
7.1. Психологічне консультування: його зв'язок із психокорекцією та психотерапією	90
7.2. Індивідуальна форма психологічного консультування	93
7.3. Етапи індивідуальної консультаційної бесіди	95

7.4. Групова форма психологічного консультування	98
7.5. Види психологічного консультування	100
7.6. Мета та завдання першої консультації	102
7.7. Принципи психологічного консультування	103
Використана та рекомендована література	105
Розділ 8. Психологічна діагностика як напрям діяльності практичного психолога	107
8.1. Психодіагностика як теоретична дисципліна і психологічна практика	107
8.2. Джерела виникнення та історія становлення психодіагностики	109
8.3. Тест як основний метод психодіагностики	113
8.4. Психологічна діагностика особистості	120
8.5. Професійно-етичні принципи здійснення психодіагностики	124
Використана та рекомендована література	125
Розділ 9. Психологічна корекція: її види та форми проведення	128
9.1. Загальне поняття про психологічну корекцію	128
9.2. Співвідношення понять „психокорекція” і „психотерапія”	129
9.3. Види психологічної корекції	131
9.4. Форми психологічної корекції	132
9.5. Методи індивідуального психокорекційного впливу	134
9.6. Групова психологічна корекція	135
Використана та рекомендована література	138
Розділ 10. Психотерапевтична допомога особистості	140
10.1. Місце психотерапії у діяльності практичного психолога	140
10.2. Головні завдання невідстроченої психотерапії	143
10.3. Неврози і фрустрації як об'єкти діяльності психотерапевта	144

10.4. Основні напрями психологічної терапії.....	146
Психоаналітична терапія.....	146
Гуманістична психотерапія.....	156
Екзистенціальна психотерапія.....	168
Гештальттерапія.....	170
Біхевіоральна (іоведінкова) психотерапія.....	172
Використана та рекомендована література.....	177

Короткий термінологічний словник_179**Додатки_202**

Додаток 1. Положення про психологічну службу системи освіти України.....	202
Додаток 2. Типове положення про Центри практичної психології і соціальної роботи.....	211
Додаток 3. Етичний кодекс психолога.....	218
Додаток 4. Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України.....	226